

KÜLÜGYMINISZTERIUM

Sajtófőosztály

54/1989.

ÖSSZEFOGLALÓ A NAGYKÖVETSÉGI SAJTÓSZEMLEKBŐL

Magyar vonatkozású sajtóvisszhang

Budapest, 1989. március 17.

VARSO

A PRZEKROJ krakkói hetilap: "Népfelkelés vagy ellenforradalom" címmel közöl cikket, melynek szerzője megállapítja, hogy az utóbbi néhány hónap alatt jelentősen megnőtt a magyar országgyűlés szerepe. A múlt év őszén és ez év januárjában életbe léptetett törvények a modern, gondoktól és nehézségektől sem mentes társadalom alapjait teremtik meg. Ösztönzik a kezdeményező-készséget, lehetővé teszik a lakosság törekvéseinek megvalósítását, s mindezt ugyanannak a rendszernek a keretei között. A cikkíró aláhúzza, hogy az egyesülési törvény jóváhagyását a magyarok többsége pozitívan fogadta, és a többpártrendszer gondolatával az MSZMP tagjai is fokozatosan megbarátkoztak. A pártnak óriási fejlődésen kellett keresztül mennie ahhoz, hogy a néhány nappal ez előtti rendkívüli ülésen ne csak beleegyezését adja a konkurens pártok megalakításához, hanem egyúttal segítségét is deklarálja a jövő politikai szervezeteinek alakulásához. A párt a mostani rendkívül összetett társadalmi és gazdasági helyzetben sem akar lemondani arról, hogy az átalakulás kezdeményezője legyen. Az 1956-os események értékelését illetően a lap megállapítja, hogy a legutóbbi KB-ülésen született kompromisszum nem oldja meg ezt a rendkívül nehéz problémát. (március 16.)

PEKING

A LIAOVANG terjedelmes összefoglalót közöl a Szovjetunióknak a többpártrendszerhez való viszonyáról. A cikk hangsúlyozza: a nyilvánosságra hozott vélemények szerint a Gorbacsov vezette szovjet vezetés egységesen elfogadja a vélemények pluralizmusát, de elzárkózik a politikai pluralizmus és különösen a többpártrendszer

ÁBTL - 2.7.2. - 003/1-251. 1989.03.17. /1

2.7.2. 003/1-251 1989.03.17 (57. d.)

99

gondolatától. A szerző röviden ismerteti a többpártrendszer kérdésében tett jugoszláv, lengyel és magyar lépéseket és külön is szól az MSZMP KB ezzel kapcsolatos döntéséről, valamint a politikai pártok és alternatív szervezetek megalakulásáról. Idézi Gorbacsov és más szovjet vezetők kijelentéseit, melyek szerint a Szovjetunióban nincs szükség többpártrendszerre, de a Szovjetunió és az SZKP nem fog beavatkozni más pártok és országok ez ügyben hozott döntéseibe. Minden párt saját maga felelős az adott országnak legjobban megfelelő politika kidolgozásáért és végrehajtásáért. A cikk kiemeli Talizin kijelentését arról, hogy a magyar pártnak saját magának kell meghatároznia a magyarországi többpártrendszer kérdéséhez való viszonyát. (március 16.)

MADRID

Az EL PAIS a katalán kormányfő magyarországi látogatását "a normális állapothoz való visszatérésként" értékeli. Úgy véli J.Pujol megállta helyét az állami adminisztrációval foglalkozó közigazgatási minisztérium első vizsgáján, amely minisztérium azzal fenyegetődött hogy rendeletben szabályozza az autonóm tartományok elnökeinek külföldi utazásait. A tartományi kormányfő magyarországi látogatása során elsősorban Magyarország és Katalonia kapcsolatáról beszélt és keveset emlegette Spanyolországot. Mielőtt Pujol elhagyta Magyarországot, ismételten hangsúlyozta az ország nyugati elhivatottságát s megerősítette, hogy bár a magyaroknak időnként kétségeik lehettek a világban elfoglalt helyüket illetően, biztos abban, hogy most arra törekszenek, integrálódjanak Nyugat-Európába. Az is igaz, hogy történelmi okok miatt nem mindig érvényesíthették ezt a beállítottságukat, de nem szabad elfelejteni, hogy hosszú évekig Spanyolország sem tehetette meg ezt. (március 13.)

BERN

A NZZ terjedelmes, illusztrált összefoglalót közöl a március 15-iki ünnepekről. Megállapítja, hogy bár

ÁBTL - 2.7.2. - 003/1-251. 1989.03.17. /2

7.7.2. 003/1-251 1989.03.17. (57.0.) 100

a hivatalos szervek és az alternatív csoportok között nem jött létre megállapodás a közös ünneplésről, a felvonulások békés hangulatban zajlottak le. A rendőrség a háttérben maradt. Úgy véli, az a körülmény, hogy az ellenzék külön kívánt megemlékezni a forradalomról, azzal magyarázható, hogy a hatalom korábban polgárinak minősítette az 1848-as forradalmat és a rendőrséggel megakadályoztatta a felvonulási kísérleteket. Így ugyanezen hatalom felkérését az ellenzék nem kívánta elfogadni. A cikk megemlíti, hogy az ellenzéki rendezvények nagyobb tömegeket vonzottak, mint a hivatalos rendezvény. Ugyanakkor rámutat arra is, hogy a külön-külön ünneplés nem jelentett egymás elleni akciót. Az alternatív "erődemonstráció" békés hangulatára utalva a szerző aláhúzza: ez tanulság lehet mind a kommunista reformszárny mind a habozók számára. (március 16.)

STOCKHOLM

A SVENSKA DAGBLADET és a TV mindkét csatornája tudósított a március 15-iki ünnepekről. A kommentárok kiemelték, hogy Magyarországon a lakosság először ünnepelhetett szabadon, hivatalos nemzeti ünnepként március 15-ikén. A főváros utcáin több tízezer ember vonult fel és mintegy 30 ezren jelentek meg a Múzeum-kertben, ahol Nyers Rezső mondott ünnepi beszédet, élesen bírálva Moszkva 1948-1956 közötti "távírányító politikáját" és 1968 utáni szembenállását a reformmal. A lapok utalnak arra is, hogy a nagyobb tömeg a Petőfi szobornál ünnepelte, az utóbbi időben gomba módra elszaporodott alternatív szervezetek rendezvényén. Végül megjegyzi, hogy a TV ígéretet tett a 23 független szervezet által készített 12 pont ismertetésére. (március 16.)

LISSZABON

A DIÁRIO DE LISBOA tudósítást közöl az MDF kongresszusáról, amely alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását indítványozta. A cikkíró rámutat, hogy a 12 ezer tagot képviselő küldöttek programot fogadtak el a szervezet számára, amelynek célja a demokratikus, a sztálinista diktatura maradványaitól megszabadított Magyarország megteremtése. (március 14.)